¶ Bernardi Compoſtellani

celeberrimi vtriuſqȝ cēſure ꝓfeſſoꝛis ac famoſiſſimi monarche Lectura aurea in Primū librū decretaliū: cū Apoſtillis excellētiſſimi Juris Pontificij doctoꝛis dn̄i Anthonij de crevant Abbatis ſcti Leonardi de ferrarijs: necnō cum Breuiario iuris canonici eiuſdē Cōpoſtellani: in quo tota ferme materia iuris canonici compēdioſe ac ſuccincte pertractatur remiſſiue.

¶ Venūdatur Pariſius ab mḡro Bertholdo Rēbolt in ſole aureo vici diui Jacobi. & in edibus Gallioti du pre ſupꝛa pontē noſtre dn̄e vulgariter a la Gallee doꝛ: necnō etiā i ſua officina ſub ſcdo pilari palatij Regij.

Cum priuilegio.

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM.

¶ Reuerendiſſimo Ludouico de
creuāt Cardinali preſbitero tit. ſan
cte priſce in mōte auētino ac vindo
cineñ. monaſterij moderatori equiſ
ſimo Anthonius de creuant decre-
torum doctor ex fratre nepos ſalu
tem.

Uos ante circum in-
uictos libros bella
preſtiterant ocio ac
deſidis ſupatos ceci-
nere hiſtoriographi:
hinc dicit Hieroni-
mus ad ruſticum trā-
ſumptiue. c. nunꝙ. de
conſec. diſtin. v. Semper facito aliquid
operis vt te diabolus occupatum inue-
niat: quandoquidem ocioſitas ꝛ volu-
ptas arma ſunt hoſtis antiqui ad miſe-
ras animas captiuādas. c. niſi cū pdē.
de renunci. hec vbi aīm ꝑculſere cetus
cardinei memorabile decus: inter bene-
dictinos primarios patres emicans
vt radio phebi perculſa diana patrue
metuendiſſime mentem ad ſcribendum
appuli/ ne poſterioribus mihi ſolum na
tus apparerer. Cum igitur mecum he-
ſitabundus cogitarem quid vtilitatis/
quid commodi/ quid deniꝗ iuridice
frugalitatis in poſteros tenuit ingenio
li tranſmitteret capacitas aſtitit ante
oculos qđ pro declaratione ꝛ interpre-
tatione decretalium ſcripto reliquiſſe
decretorum illum doctorem Bernar-
dum Compoſtellanum memorie prodi
tum eſt: quiquidem Bernardus vt pla
cuit catalario in memorabilibus de iu-
riſperitis morte preuētus/ cum ad capi
tulum ſuper hoc. de renunciatione: per-
ueniſſet ingenioſo ac conducentiſſimo
operi inopinatum finem compulſus eſt
addere quodquidem opus mihi fato
tranſmiſſum ꝙcitius ſuſpicatus ſum/
cum iam pene vetuſta abraſione con-
ſumptum appareret: ita vt quid lectita-
retur vix diſcerneret lincea pupilla oculi.
Mecum itaꝗ condolens talem lucer-
nam ſub modio poſitam vigiliis cula-
mum extemplo apprehendi: vt que ho-
minibus apta fore prohibuerat vetu-
ſtas litterarum elementa corroſa tan-
dem facillima ac conducentiſſima red-
deret indefeſſus labor. Que igitur homi
num perlegiſſet nullus infantulus eti-
am lectionis perfacillime conſpiciet:
quoniam (qđ non ſine vigilijs laborib⁹
et excubijs factum putes) nouo opus
digniſſimum atramento conſcribendū
curaui/ queꝗ veterum ſcriptorum ſiue
ignorantia ſiue (vt dixi) dicrum ꝙpluri
morum congeries a vero diuerterat/ ꝛ
abalienauerat: in priſtinam veritatem
impiger reduxi quantum mihi fas fuit
verbis originalis nixus his peractis
futilem marginis albedinem additioni
bus ꝙplurimis reſparſi/ iuuenū corda
ꝛ ingenia ſubleuare ratus: ſed hec qui-
dem iuuentutis primordia excandeſcet
canina inuidia/ ne tu patrue digniſſime
quem nec ſacre theologie: nec ſacrorum
canonum profeſſor anteire viſus prohi-
beas nephandos a tui iuuenis nepotis
ex fratre dictis ſiue ſcriptis inuidorum
latratus ꝛ detractiones. Tuc inſuper ꝓ
bitatis ꝛ litterature clipeo protectus ꝛ
armis ampliora litteris mandare me-
cum ipſe propoſueram: niſi vorantis li-
tis teterrimus anfractus alio animum
diuertiſſet. Uale.

† ij

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA
BIBLIOTECA DE LA ... DE SALAMANCA

¶ Ad Lectores.

Qđ ſacra iura volūt/ qđ ius ciuile decēter
Diſcere ſi cupias: nec mala ſcita dare:
Accipias igit̄ que dogmata ſctā ſequaris
Diuino hec quoniā lector ab ore fluūt.

¶ Clariſſimi excellentiſſimiq; vtriuſq; iuris interp̄tis dn̄i Bernardi Compoſtellani Lectura aurea ſuper p̄mo libro decretalium: vna cum apoſtillis eximij iuris pontificij doctoris dn̄i Anthonij de creuant abbatis ſancti Leonardi de ferrarijs: ac electi in abbatē diui Karilephi.

¶ Prologus Compoſtellani.

Hactenus (vt loquar cum Seneca) meam ignorantiam ignoraui / nunc aūt ad opus deſcēdēs que prius ſuperficialiter itellexi ac perfunctorie percurrebā. Modo diligentius ne manus precipitanter currāt ad calamum inueſtigans meum compelſor videre defectum. Videor inſuper rep̄henſionis timorem mihimet volūtarius procurare: nam ſi qđ hucuſq; minus conſiderate dicebam / aut nullus inſurgebat / aut momentaneus reprehenſor. Nunc vero que ſcribendo dixero trāſiens aura nō rapiet / ſed ea ſcriptura ipſa retinens ⁊ diuulgans me ſi modicum lapſus fuero redarguet inceſſanter contra me teſtis ⁊ accuſator exiſtens. Inter has autem trepidationes dei mīa confortatus qui res penitus deſperatas donare ac cōſummare ſue virtutis magnitudine poteſt (vt. C. de vete. iu. enu. l. j.) ſperās: ⁊ per dominū meum / dn̄m Innocē. papam quartum: de cuius laboribus fabricare p̄pono dirigi ac certificari de dubijs que occurrerint ſum preſens opus aggreſſus. Hinc eſt q̄ cum in apparatu decre. per dominum prefatū compoſito tāta ſit ⁊ talis vtilitas q̄ ſicut nunc cauſarum experientia manifeſte declarat: in romana curia ad quā de cūctis mundi partibus negocia deferuntur vix occurrit queſtio que p̄ ipſum apparatum congrue decidi non poſſit. Et in eodem opere multa ſint ad ſanum intellectum decretalium notata: multorum opiniones fideliter recitate. multe inſuper queſtiones bene deciſe que in alijs apparatibus aut nō facte ſunt aut male ſolute: que omnia licet vtilia de leui nō poſſent a quolibet bene itelligi. Idcirco ego magiſter Ber. compoſtella. eiuſdem dn̄i Pape capellanus ad laudem dei ac vtilitatem ſtudentium ⁊ eorum precipue qui circa cauſas verſantur de ipſius domini ſpeciali mandato auxilio mediante diuino intendo de opere predictas queſtiones vtiles ⁊ earum ſolutiones per eundem dominū Innocen. in cauſarum deciſionib⁹ approbatas decerpere. ⁊ omnes decre. proſecuturus per ordinem ſigillatim: aliqua ipſius apparatus vtilia prius ac in modum queſtionum reducta. nonnulla inſuper q̄ de diuerſorum ſapientum dictis in exercitio cauſarum collegi nō minus ānectēdo ⁊ proſequendo decretales omnes per ordinem ſigillatim.

De ſumma trinitate ⁊ fide catholica. Rubꝛi.

Firmiter credimus.] ¶ Quero an oēs teneanť credere fidei articulos. Rn̄. q̄ oēs poſtq̄ ſunt adulti ad hoc tenētur. vnde in ſymbolo. Quicunq; vult / dicit hec eſt fides catholica quā niſi quiſq; ⁊c. In modo tamen credendi eſt diuerſitas iuxta perſonarū diuerſitatē. Nam ſimplicibus ⁊ forte omnibus laicis ſufficit fidei articulos implicite credere. i. credere verū eſſe quicq̄d eccleſia catholica credit. Qꝛ tn̄ deus eſt et eſt remunerator bonorum. debēt etiā ſimplices credere explicite cū hec ſint mētibus hoīm inſita. vt in pſal. Signatū eſt ſuper nos lumen vultus tui dn̄e. Prelati autem eccl'iarū quicunq; habent curam animarū ad plura teneňť: qꝛ debent articulos fidei credere et ſcire diſtincte. vt. xxviij. diſt. c. j. ⁊ c. ſequenti. ⁊ c. que ipſis. Epiſcopi autē plus ſcire debent: qꝛ ſcire debēt reddere rōnem de ipſis omī poſcēti. xxxvj. diſt. c. j. ⁊ c. ſeq. § ecce. ⁊. xxxviij diſt. c. quę. § onus. Nō tn̄ p̄dicti ſtati de oib⁹ ſine deliberatione r̄ndere tenentur. Item nō negamus quin papa ⁊ alij p̄lati poſſint ex eis minus litteratos ſubſtituere et cū his etiā diſpenſare ar. j. de renunci. c. niſi cū pridē. § pro defectu. De clericis

Credere fidei articulos an oēs teneāť tur.

Pſ. iiij.

pone q executor dicat ſe dubitare vbi du bitandũ nõ eſt: ⁊ q2 p hoc nõ vult exeq et iudex ob hoc excõicat eũ tʒ ne excõicatio. Rñ. ſi executoris dubitatio ẽ nimis craſ ſa ⁊ ſupina / ⁊ inexcuſabilis. tʒ ſñia q2 cõ tumaciter reſiſtit iudici obedire. ſ. de off. deleg. c. paſtoralis. vbi nõ eſſet dubitatio ita craſſa ⁊ ſupina: lʒ dubitaret vbi alius magiſ ſapiẽs nõ dubitaret nõ tenet excõi catio: q2 nec cõtumacit iudici reſiſtit nec turbat ſuã iuriſdictionẽ: in qbus duobus caſibus tñ põt i eũ aiaduertere iudex. vt ſ. de of. deleg. c. j. ⁊ c. paſtoralis. ſi autẽ di cat ſe certũ vbi dubitandũ eſt: ⁊ ſic exeqt ⁊ propt hoc ferat i eũ ab alio iudice ſñia tunc videt q teneat ſñia q2 turbat iudiciſ iuriſdictionẽ. dʒ eñi in dubio [a] ſupſedere vt hic dr. donec p iudices cõtentio de iu riſdictione ſopiatur ſm tenorẽ. c. paſtora lis. ĩ. c. pena[b] enim dignus eſt qui in ali cuius p̃iudiciũ ſe facit dubiũ. vbi dubius nõ eſt. ſ. de ſen. excõi. c. ſacro. i fi. ⁊ hoc ve rũ hic niſi eẽt valde leuis ⁊ modica: quia tunc nõ dẽret ſupſedere: nec teneret ſñia lata i ipm ꝓpter hoc q exeqtur mãdatũ ar. ſ. de ſen. excõ. c. inqſitionis. Itẽ nec tʒ ſñia lata in ipm executorẽ q̃diu paratus eſt. ſm hanc decre. ꝓcedere: q2 nec tũc cõ tumaciter reſiſtit nec turbat (vt dixi) iu riſdictionẽ: valet tñ ad iſta que hic not. et que notantur. ĩ. c. paſtoralis.

Olim. ¶ Ad oĩa.] Sed[c] nunqd ſequẽs clau ſula reſpicit oĩa p̃miſſa: videt q ſic. ſ. de don. c. cũ dilectus. ſ. de ap. c. ſcd̃o reqris. ar. ĩ. ff. de vb. ob. l. q ſi ſtipulat⁹. Rñ. qñq refert ad p̃cedentia qñq ad ſequẽtia ſm naturã q̃ſtionis. vt de hoc not. ĩ. e. c. cũm ꝗ.

Dilectus. ¶ Intimauit] Sed qd ad iu dicẽ: Rñ. iudex[d] ad ſuã ſñiam defẽdendã rõne ſui intẽeſſe ad mittitur. ſ. ð ap. cũ ſpãli: vl' etiã qñ iudex ex officio ſuo ꝓcedit. vt no. in. d. c. cũ ſpã li. ⁊ facit. ſ. de ſñia ⁊ re iud. c. cũ eterni. li. vj. qð tñ. c. nondũ fuit ſub bulla: al's autẽ nõ admittitur: nec iſte abbas fuit hic ad miſſus ad ſuũ ꝓceſſum defendẽdũ: ſed in timauit pape q̃ fecerat. ¶ Amouendos] Poterit ḡ iſte viſitator ſpãliter datus i certo loco a papa amouere[e]. ſ. de re iud. c. cũ. i. ⁊ a. Sed nũqd g̃ñales viſitatores hoc poſſũt: Rñ. nõ. ſ. de ſta. mona. c. in ſin gulis. et. c. ſequenti. cum cauſe expſſione. Sed nunqd ſufficit ſolum factũ narrare ſine cauſe expſſiõe: videt q ſic. ſ. de coh. cle. ⁊ mu. c. ſup eo. Rñ. ſi cã facti eſt talis qua expſſa lr̃a nõ daretur cã narrari debʒ modus etiã facti q eſt cã dandi vel dene gandi. C. de trãſac. l. vt congruũ. nã alit papa ſcriberet ſi mod⁹ inqſitionis narra tus eẽt aliter ſi non. ij. q. j. c. in p̃mis. ſ. de accu. qualiter. ¶ Cauſa.] Sed quare pa pa nõ dixit: ſi nõ fecit mẽtionẽ facere de bebat. ſ. de re iud. c. inter. Rñ. Dic q in ꝭ verbo cã totũ cõp̃hendit. ¶ Carere.] Sʒ nunqd retractabit qð p tales lr̃as fa ctũ eſt: de hoc not. ĩ. e. c. ſuper lr̃is.

Poſtulaſti. ¶ Paterꝭ nis.] Sed nunqd[f] de bonis p̃rnis debuit facere mentionẽ: Dic q non ⁊ hoc innuit ꝭ in eo qð huic q̃ſtiõi nõ rñde tur: ſʒ qð ĩ. q2 talis indigne accipit bñfi ciũ eccl'iaſticũ. xvj. q. j. c. qm̃ quicqd. xij. q. j. c. illi aũt. ⁊ de preb. c. tuis. ⁊ c. ep̃s. vbi de hoc. tñ verũ eſt q propt hoc nõ accipit indigne bñficia eccl'iaſtica dũmõ ea bñ diſpẽſet. ar. xxx. d. c. hec ſcpſimus. Dic vt no. dic. c. ep̃s. ſ. de p̃b. ¶ Sufficiẽt.] Sʒ nunqd de modico bñficio tenet ðs face re mẽtionẽ: Dic vt. ſ. e. c. ſi ꝓponẽte. Itẽ qd ſi ſufficiẽs bñficiũ hẽat ⁊ nõ fecit mẽ tionẽ de ipo: ſed ẽ reſignare parat⁹: dici mus nõ valere lr̃as q2 tp̃s date inſpicit. ĩ. e. c. cam te. ſecus forte ſi tpe ĩpetratio nis nondũ hẽbat bñficiũ: ſʒ erat recept⁹ q2 tũc reſignãdo iuri q̃ſito p receptionẽ valẽt lr̃e. ſ. e. c. in nr̃a. Itẽ qd ſi habʒ poſ ſeſſiões ab eccl'is nunqd de illis tenet fa cere mẽtionẽ: Rñ. ſic[g] q2 loco bñficij ha bent. xvj. q. j. c. poſſeſſiones. ⁊ q. vj. c. illð. Idem dico vbi hʒ ab eccl'ia reddit⁹ vel penſionẽ. ſ. e. c. ad audientiã. ar. ſ. de p̃bẽ. ca. conquerente.

Nonnulli. ¶ Ne quis] Cum hic de reo loqtur q̃rit vtrũ actor ori ginalis[h] poſſit vltra duas die

negationem fiat dubiũ vi. panor. c. eod. ſ. de of. dele. ⁊ Jaſo. i. l. j. C. de ꝓcu.

a Bald. hic vult quẽ nõ teneri ad p̃ce ſtãdũ i p̃cipitẽ obedientiam nec ad grati ficãdũ ancipi ti via p. c. do mlo guerrã. ti. hic fi. lex i viſ. feud. vñ dicit idẽ bal. i. l. cũ ſtatuis. C. de ord. co. q rge ſcilmaꝭ tis principes p̃nt eẽ neu trales: nã vt dicit. d. lex ſi duo litigant ſup p̃latura debitores nõ p̃nt compelli ad ſoluendũ vide ꝭ barb.

b Nã q du bitat vbi du bitãdũ nõ eſt punit. l. xxx. libris auri. l. ij. C. de legi. ⁊ cõſti. ⁊ poſt. hic.

c Sup hac materia vide bar. i. l. p̃oi. ij. ff. et bono. rap. ⁊. l. talis ſcriptura. ff. de leg. j. ꝭ. fi. bal. in. l. j. C. de lib. p̃te. vel exhe. gl. ⁊ ar chi. i. c. apls. xxxij. q. vij. re mittẽtes ad. c. iqſitoni. ſ. de appel. vbi antij. ⁊ Joã. and. Itẽ ab. frãc. cardi. alexã. poſtre mo deci. i. c. ſcd̃o reqrio. e. t. de appel. vbi lat. p̃ex mare. bio car dica tractat.

d An iudex hẽat ctariad ſñiam ſuã de fẽdendã vid. Inn. in. c. de cetero. ſ. de trãſact. i. c. in nr̃a. ſ. de p̃ro cu. i. c. olim. ſ. de accuſat. Phi. frãc. ⁊ car. alex. i. c. q̃ frõte. ſ. de ap. poſt. i. c. pñul. ſ. de re iud. bar. i. l. j. in fi. ff. ad tur pil. bal. in. v. co. de nul. va ſa. q cõ. eſt in v. l feu. bal. in l. ſancim⁹. C. de iud. Lud. ro. ꝯſ. ccclij. archi. frãc. ⁊ alios in. c. ve nerabil ib⁹. ſ. de ſen. excõi. li. vj. antho. ⁊ barb. hic q̃lr aũt ſit punitẽ dus iudex q male iudica uit. not. in. c. cũ eterni. de re iudi. li. vj. Jo. fab. i p̃n. de oblig. q ex q̃ſi delic. naſ ſcũ. inſti. bal. ⁊ doc. i. l. fi. C. de pe. iudi. q ma. iud.

e Pãc ma teriã hic tanꝭ gũt oẽs ſcrib. ⁊ in. c. cũ. j. ⁊ a. ſ. de re iu. i. c. in ſingu lis. ſ. de ſtat. monac. card. ⁊ per. de ãch. i cle. atẽdẽ tes. de ſtatu monach. vñ etiã Fede. cõ ſi. cv. ⁊ p hoc ſatis videbis.

f Junge di cta ſcribẽtiũ ꝭ. p clariori tellec. ⁊ ſtu rib⁹ halle. ad de etiã an cle ric⁹ hñs p̃ri moniũ ſufficiẽ poſſit viuere de bonis ec cl'ie glo. i. c. ſi li aũt i ꝭbo ſi ne perð. xij. q. j. c. ar. alex. xlvij. diſt. in p̃n. lxx. diſt. c. ij. Innoc. ⁊ doct. c. ep̃s. ſ. de p̃b. panor. ⁊ Jo. de ana. ⁊ pſt. cardi. q. c. j. ſ. de magiſt. ⁊ panor. i diſpu. ſcip. tit⁹ cler. barb. de vj. vide hic etiam per Feli. duplices litteras inſti.

g Adde hic hoſt. referẽtẽ electionẽ archidiaconi cõpoſtellani fuiſſe caſſatã et eo q in diſpẽſatiõe nõ fecerat mentionem de p̃timonijs q2 cenſentur pro beneficijs et eo q per ſolũ p̃latum habent cõferri vnde ſm eum ſimonia committeretur ſi tales p̃timonie vẽderẽt.

h Licet iſta ſit cõis ſcribentiũ opinio tamen abb. hic quẽ verbo ad verbũ recitat barb. vult q ſi ti optiõe rei vbi velit ĩpetrare: de q tñ vi dẽdũ eſt p doc. i. c. ſtatutũ. ꝭ. cũ vo. ⁊. ꝭ. cũ aũt. vbi vult archidia. id quod dicit hic cõpoſt. ꝓcedere in pupillo ⁊ vidua p̃uilegiatis.

bis videtur ꝙ detentationem vel poſſeſſionem quam habent dimittere non poſſunt ſine pape[a] licentia: ſed a rebus eccleſie abſtinere debent: ſicut de omnibꝰ ſuſpenſis ab homine vel a iure poteſt dici .ꝟ. eo. c. §. rurſus. Generaliter dicimꝰ ꝙ omnes cedendi licentiā petere debēt qui nō poſſunt etiam poſt peractam penitentiam remanere in dignitate ſine diſpenſatione. de quibus nota .ꝟ. de tempo. ordi. ex tenore. ¶ [Maliciam] Quid iuris ſit de intrinſeca ⁊ extrinſeca perſecutione no. vij. q. j. §. hic obſeruandum. ⁊ c. vlt. ¶ [Irregularitas perſone] Irregularitas dicitur pluribus modis[b]: primo ſumitur pro defectibus qui ſunt in aliquo ſine peccato: vt ſunt bigamus viduemaritus / et natus de illegitimo matrimonio. Alios etiam tales defectꝰ habes l. diſt. non confidat. ⁊ liiij. diſtin. per totum. Secundo modo dicitur irregularitas perſone: vbi omnis homo generaliter ꝓhibetur ordinari ſine diſpēſatione pape / aut miniſtrare in ordine iam ſuſcepto ſiue patiatur defectum ſine peccato ſiue grande peccatum commiſerit: ⁊ qui ſunt hi nota .ꝟ. de tempori. ordi. dilectus. Non autem hic dicit̃ irregularitas: quia ſm̄ regulam apoſtoli ordinari prohibeatur: ſed quia ē extra regulas aliorum vnde epiſcopus diſpēſare prohibetur in hoc caſu. Papa autem in omnibus irregularitatibus diſpenſare poteſt: quia papa ⁊ poteſtas earum de iure poſitiuo ſunt. Alio etiam modo dicūtur irregulares omnes illi qui non poſſunt remanere in ſuſceptis ordinibꝰ nec promoueri ad maiores: etiam poſt peractam penitentiam ſine diſpenſatione pape aut inferiorum prelatorum: vt ꝟ. de tempori. ordi. dilectus. No. de his defectibus ſacramentorum videtur ꝙ cum ex conſtitutione eccleſie inducunt irregularitatem in hoc ꝙ non in eis niſi per papam poſſit diſpenſari. Itē not. ꝙ ſi ſuſpenſus ab officio celebrat eſt irregularis: ſed ſuſpenſus a bñficio non: qꝛ non inuenitur iure cautum.

[a] Tu circa hoc cōſidera qꝛ etiā cū talibus nō ꝯiueniat papa ſug illis bñficijs ſimoniace adeptis diſpēſare. c. ſi alicuius. ꝟ. de elec. tamen facti tātū poſſeſſionem habeant igit̃ facto renunciabūt.

[b] De pluribus irregularitatibꝰ vide ſpecula. ti. de leg. aſs de diſpenſa. §. ſi.

¶ Explicit lectura domini Cōpoſtellani ſup primo libro decretaliū. Sequit̃ Breuiariū iuris canonici eiuſdē.

¶ Famoſiſſimi ac celeberrimi vtriuſꝗ ceſure interꝑtis domini Bernardi Cōpoſtellani compendioſum ac enucleatiſſimum opus Breuiarium iurꝭ canonici nuncupatum: obqꝫ communē ſcholaſticorum vtilitatē editum / maxime eorum qui ſtomacho laceſſante non poſſunt vigilias ſuſtinere / vt ſic cingulo iuris canonici in momento vno ſint ꝑcincti qđ per multa tempora ſine magno labore non poterant adipiſci.

¶ De iure naturali. Rubrica.

Quot modis ius naturale accipiat̃. tractat̃ j. diſt. ius ağt. ¶ Item in quibus differat ab illis iuribus. tractat̃. v. diſt. in ſūma. ⁊ viij. diſt. ꝑ totum: niſi admittatur diſpēſatio ꝯ ius naturale: vt. xiiij. di. c. vl. lꝫ gratianꝰ videatur excipere vnū caſum. ſ. de ꝑplexitate. Sꝫ qđ iuris ex ea ſit. tractat̃. xiij. diſt. in ſumma. De iure gētium / ꝑtorio / ciuili / ⁊ etiam quirito tractatur ſatis. j. diſt per totum.

¶ Quis poſſit facere conſtitutionem. ⁊ quid iuris ſit de ea. Rubrica.

Quis poſſit facere conſtitutionem generalem. tractatur. xvij. diſt in. de hoc plene tractat̃ i ſūma ti. de ꝯſtitutiōibꝰ. ¶ Item que ſunt illa que reſeruant̃ ſedi ap. ſpāliter tractatur. ex̃. de exceſſi. ꝑla. ſicut vnire. ex̃. de offi. le. ꝙ tranſlationē. ⁊ xij. diſt. aplicis preceptis. ¶ Item in quibus caſibus papa poteſt diſpenſare: ⁊ in quibus non tractatur. xxv. q. j. l. ſunt quidam. ex̃. de ſta. monachorum cum ad monaſterium. xv. q. vj. auctoritatem. ¶ Item vtrum papa poſſit facere conſtitutionē in tēporalibus: aut imparator in ſpūalibus: tractatur. x. diſti. lege. ⁊ c. diſt. qm̄. ex̃. d iudic. nouit. quia habito vtrū iuriſdictiōes ſint diſticte. habetur de cōſtitutionibus faciendis. ¶ Itē vtrum gñalis legatus poſſit facere conſtitutionem. tractatur. iij. diſt. ca. regula. §. porro. ¶ Item vtrum archieṗus poſſit facere gñalē conſtitutionē in prouincijs. tractat̃. xviij diſt. ꝑ totum. ⁊ c. pla-

ſolet ꝗri. ¶ Itē vtrū in baptiſmo pctā oīa dimittant: ꝛ ſeqla pctōꝝ. trac. ꝺ cō. di. iiij. c. ij. xxvj. diſt. deinde. ꝛ ex̄. de diuoꝛ. gaudem⁹. ¶ Itē quib⁹ tꝑibus anni ſollemnia baptiſmata dēant celebrari. trac. e. diſt. ꝓpꝛie. ¶ Item vtrum in baptiſmo gr̄a cōferat. ꝛ vtrū aliqs baptizetur i pugillo aq̄. trac. de cō. di. iiij. nec quēq̄z. ¶ Item quā reuerentiā dēant filioli parētib⁹ ꝛ qualr̄ ſaluent pueri i fi de parētū. trac. xxx. q. iij. ꝓpoſitū. ꝺ ↄſ. di. ij. ꝗris. ¶ Itē qualr̄ fiat iiuria ſacro trac. ex̄. de apoſtatiſ. c. ij. ꝛ. j. q. j. ꝙ qdā. ¶ Itē vtrū recipiat aliqs aliqꝺ ſacrm̄ añ baptiſmū. trac. ex̄. de pb̄ro nō bap. ꝑ totū. ¶ Itē vtꝝ ſacerdos poſſit criſmare in fronte. trac. xcv. di. ꝓuenit. ꝛ ex̄. de cō. ec. aqua. ¶ Itē qd oli ꝓderat circūciſio. trac. de cō. di. iiij. ꝙ apꝺ. ꝛ. c. ex q̄.

De ieiunijs.

Que ſunt ieiunia per eccl'iaꝫ iſtituta. trac. lxxvj. di. ſtatuimus. Itē q̄re quadrageſimam ieiunamus. et. iiij. tꝑa. lxxvj. diſt. ieiuniū. de cō. diſ. v. quadrageſima. ¶ Itē dādo elemoſinā poſſum ieiuniū redimere. trac. lxxxj. diſt. pꝛeſbiter. de pe. diſt. j. medicina. ¶ Itē vtrū debeamus ieiunare die ſabbati ſi die lune fuerit feſtuꝫ / ꝛ q̄s feſtiuitates dēam⁹ celebꝛare / ꝛ qñ dies icipiat trac. de ↄſ. di. iij. in ſūma. ex̄. de obſeruat. ieiu. c. j. ꝛ. ij. ¶ Itē vtrū ꝑ aliū poſſit aliqs ieiunare. trac. de pe. di. iij. penitentia eſt.

De pn̄ia ↄfeſſiōe ꝛ ↄtritiōe. Rubri.

Quid ſit penitētia qd ↄfeſſio qd ↄtritio: trac. de pe. diſt. j. i ſum. ¶ Itē vtrū ſufficiat voluntas tm̄ i bono tract. e. diſt. c. dixi ↄfitebor. ¶ Itē qd valeāt remiſſiones pape vel ep̄oꝝ q̄s ↄcedūt aliqñ captiuis vel hoſpitalibus trac. ex̄. de pe. ꝛ remiſ. ꝙ añt. ¶ Itē q̄ attēdāt i peccato. trac. de peni. diſt. j. ꝑfecta penitētia. ꝛ ſequēti. c. ¶ Itē q̄t modis dimittat pctm̄ trac. ꝑ paulū. diſ. j. de pe. ꝟbū dei. ¶ Itē q̄lr̄ peccare dicat aliqs i ſpū ſctō. tract. xxv. di. qualis. de pen. diſt. j. ipoꝛtuna. ꝛ diſt. ij. ſciēdū. ¶ Itē vtrū pn̄ie ſint arbitrarie. trac. xxvj. q. vlt. tꝑa. de pe. diſt. j. ꝟ. veriſſima. ¶ Itē vtrū cognoſcat peccatū i hoīe ſicut lepꝛa. de pe. di. j. ꝟ. deniq̄z. ¶ Itē vtrū aliqs ↄſtitut⁹ i pctō auctoritate ſua dēat abſtinere a ſacris. tract. e. diſt. q̄ ſanct⁹ ſacerdos. ꝛ ex̄. de ſent. ex cō. c. penul. ¶ Itē vtrū ꝑlꝛes teneat q̄s cōfiteri pctm̄ ꝛ q̄lr̄: ꝛ q̄lr̄ memoꝛia ↄtinua pctōꝝ ſit ſūma ↄtritio. tract. de pe. di. j. ꝟ. his auctoꝛitatib⁹. ¶ Itē vtrū charitas ſemel hr̄ita poſſit amitti. trac. ead. di. in ſūma. ¶ Itē vtrū pn̄ia ſit iterāda. trac. l. diſt. ꝗuis. ſub illo. ꝟ. pōt. ꝛ aliter. de pe. di. iij. in ſūma. ¶ Itē vtrum poſſit aliqs de vno pctō recipe penitētiā ꝛ in alio remanere vt ꝓſit ei trac. de pe. diſt. iij. c. vlt. xxviij. q. j. q̄ xp̄o. ꝛ ex̄. de pe. ꝛ re. ꝙ quidā. ¶ Itē vtrū pctā ſemel dimiſſa redeāt trac. de pe. di. iiij. in ſum. ¶ Item an ſꝑ ſit faciēda ↄfeſſio trac. xxv. diſ. ꝟ. nūc aūt. ꝺ pe. diſt. v. i ſum. ꝛ. di. vj. i ꝓn. ¶ Itē vtꝝ ſacerdos poſſit reuelat pctm̄ ſubditi alicui ſine leſiōe vel ſubdit⁹ poſſit petere aliū ſacerdotē trac. de pe. diſ. vj. ſacerdos. ꝛ. c. placuit. ex̄. de pe. ꝛ remiſ. omnis vtriuſq̄z.

De ↄſecratione eccl'iaꝝ. Rubri.

Qualiter ſit conſecranda eccl'ia. trac. de cō. di. j. oēs baſilice. Iteꝫ ſi dubitat vtrū ſit eccl'ia cōſecrata vel qñ ſit cōſecranda. trac. e. diſ. eccl'ie. ex̄. e. ꝙ in dubijs. Itē vtrū ep̄s poſſit cōmittere recōciliationeꝫ eccl'ie. trac. ex̄. de cō. ec. aqua. Itē cui⁹ auctoꝛitate eccl'ia ſit fūdata. trac. de. cō. di. j. nemo. ¶ Itē vtrū in eccl'ijs ↄſecratiſ vel alijs liceat erigere altaria ſine cōſenſu ep̄i trac. de cō. di. j. null⁹. Itē vtrū eccl'ia terrea vel altare terreū cōſecret. e. diſ. altaria. Item qñ ↄmittat ſacrilegiū i eccl'ia quid iuris ſit. tract. xvij. q. iiij. in ſūma. Item quantū extēdat ꝓuilegiū immunitatis / ꝛ vtrū ip̄o iure ſint excōicati tranſgreſſoꝛes. tract. e. q. omnes. ꝛ. c. ſicut.

Finis.

Explicit lectura aurea excellentiſſimi vtriuſq̄z cenſure pꝛofeſſoꝛis domini Bernardi Compoſtellani ſup pꝛimo libꝛo decretaliū. vna cum Bꝛeuiario iuris canonici ab eodē cōpoſtellano cōpilato. Opꝫ mgr̄i Bertholdi Rēbolt impſſa. Impenſis vero eiuſdē: necnon Gallioti du pre. Anno dn̄i Milleſimo quingēteſimo. xvj. Die. xiiij. Apꝛilis.

BIBLIOTECA UNIV